וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים, אֵין הֶקְדֵּשׁ חל כשהקדיש בטעות.

כֵּיצַד – באיזה אופן נחלקו, **אָמַר** המקדיש, **שׁוֹר שָׁחוֹר שֶׁיֵּצֵא מִבֵּיתִי רִאשׁוֹן** בבוקר **חֲרֵי הוּא הֶקְדֵּשׁ** לקרבן, **וְיָצָא** לבסוף שור **לָבָן, בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים, הֶקְדֵּשׁ הוּא, וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים, אֵינוֹ הֶקְדֵּשׁ,** משום שלא נתקיימו דבריו, שהוא הקדיש רק את השור השחור שיצא ראשון, וכיון שהשור הראשון שיצא הוא לבן אין אף אחד משוריו הקדש, השחור אינו קדוש משום שלא יצא ראשון, והלבן אינו קדוש שהרי הקדיש דווקא שחור.

אמר המקדיש, **דִּינַר זָהָב שֶׁיַּעֲלֶה בְּיָדִי רִאשׁוֹן חֲרֵי הוּא הֶקְדֵּשׁ** לבדק הבית, **וְעָלָה** בידו לבסוף דינר **שֶׁל כֶּסֶף, בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים, הֶקְדֵּשׁ, וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים, אֵינוֹ הֶקְדֵּשׁ,** משום שלא הקדיש דינר כסף, אלא את הדינר של זהב שיעלה בידו ראשון מכל הדינרים, וכיון שהראשון שעלה הוא דינר של כסף אין אף אחד מדיניו הקדש.

אמר המקדיש, **חֲבִית שֶׁל יַיִן שֶׁתַּעֲלֶה בְּיָדִי רִאשׁוֹנָה חֲרֵי הִיא הֶקְדֵּשׁ, וְעָלְתָה** בידו לבסוף **חבית שֶׁל שֶׁמֶן, בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים, הֶקְדֵּשׁ, וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים, אֵינוֹ הֶקְדֵּשׁ,** משום שלא הקדיש חבית של שמן, אלא את החבית של יין שתעלה בידו ראשונה מכל החביות, וכיון שהראשונה שעלתה בידו חבית של שמן אין אף אחת מחביותיו הקדש:

גמרא

שנינו במשנתינו: בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים, הֶקְדֵּשׁ כו' – הקדש טעות הקדש, ובית הלל אומרים, אין הקדש:

הגמרא מבארת את מחלוקת בית שמאי ובית הלל: **מַאי טַעְמַיְיהוּ** – מה טעמם **דְּבֵית שַׁמַּאי,** משום **דְּיָלְפִינַן** – שלומדים **תְּחִלַּת הֶקְדֵּשׁ** – עצם הקדשת הבהמה, **מִסּוֹף הֶקְדֵּשׁ** – מתמורה, שקדושתה באה מכח קדושה אחרת. **מָה תְּמוּרָה** חלה **אֲפִילּוּ** אם המיר **בְּטָעוּת,** כגון שרצה לומר שור שחור יהיה תמורה ואמר שור לבן, או שרצה לומר שור זה תמורת עולה ואמר תמורת שלמים, ואף על פי שטעה חלה התמורה כמו שאמר, **אַף** תחילת **הֶקְדֵּשׁ** [–הקדשת הבהמה], חלה **אֲפִילּוּ** כשההקדש היה **בְּטָעוּת,** כגון שהקדיש שור שחור שיצא ראשון ולבסוף יצא שור לבן, שאף על פי שטעה חל ההקדש על השור הלבן. **וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים, הָנֵי מִילֵּי** – מה שנאמר שהקדושה חלה אף בטעות הוא רק **בִּתְמוּרָה,** כיון שתמורה היא סוף הקדש שהרי היא באה מכח קרבן אחר, **אֲבָל אַחוּתֵי** [–להורידו] **הֶקְדֵּשׁ בְּטָעוּת לֹא מַהֲנֵינַן** – להחיל קדושה חדשה בטעות אי אפשר.

הגמרא מקשה על טעמם של בית שמאי לפי ביאור זה: **וּלְשִׁיטַת בֵּית שַׁמַּאי, מָה הדין בתמורה אִילּוּ אָמַר חֲרֵי זֶה** [–בהמה זו תמורה] **תַּחַת זֶה** [–בהמה זו] **לַחֲצִי הַיּוֹם** – מחצי היום ואילך, **מִי הָוְיָא תְּמוּרָה מֵהָהִיא שַׁעְתָּא** – וכי יש צד לומר שהתמורה חלה מיד, והבהמה קדושה בקדושת אותו קרבן שהמירו עליה כבר משעה שאמר כן, הלא ודאי שהדין אינו כן, שהרי גילה בדבריו שאינו רוצה שהתמורה תחול קודם חצי היום, **אֶלָּא עַד דְּמָטֵי חֲצִי הַיּוֹם הוּא דַּהֲוָיָא תְּמוּרָה** – ורק מחצי היום ואילך חלה התמורה, כמו שאמר. ואם כן **הָכָא נַמִּי** – גם כאן בהקדש, תהיה הבהמה קדושה **לְבִי מִינַּיְיהוּ מִילְּתָא** – רק כשיתגלה שהתקיימו דבריו, שהשור השחור יצא מביתו ראשון, שאפילו בתמורה מודים בית שמאי שהתמורה לא חלה אם דבריו אינם מתקיימים, ואם כן גם בהקדש לא יחול ההקדש כלל, שהרי לא נתקיימו דבריו, והשור השחור לא יצא ראשון.

הגמרא מביאה ביאור אחר: **אָמַר רַב פָּפָּא,** בית שמאי סוברים שניתן לפרש את דבריו, **שִׁלְבְּךָ נֶאֱמַר** במשנה בדברי המקדיש, שור שחור שיצא **'רִאשׁוֹן'** מביתי הרי הוא הקדש, שכוונתו, **לְכְשֶׁיֵּצֵא** השור הָרִאשׁוֹן מהשוורים השחורים, הוא יהיה הקדש.

מקשה הגמרא: **וְהָא שׁוֹר שָׁחוֹר קָאָמַר** – הרי המקדיש פירש דבריו שהוא מקדיש שור שחור, **וּמִי לֹא עַסְקִינַן דְּלֵית לֵיהּ אֶלָּא הַאי** – וכי לא מדובר שיש לו רק שור אחד שחור, ואם כן אי אפשר לומר שכשאומר 'ראשון' כוונתו לשור הראשון מהשוורים השחורים, שהרי אין לו עוד שחורים חוץ מזה.

מתרצת הגמרא: **לֹא צְרִיכָא** – אין להעמיד את המשנה אלא באופן **דְּאִית לֵיהּ תְּרֵין תְּלָתָא** – שיש לו שנים או שלושה שוורים שחורים, ולכן אפשר לפרש את מה שאמר 'ראשון' שכוונתו להקדיש את הראשון מהשוורים השחורים.

הגמרא מבארת את דעת בית הלל לפירוש זה: **וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים, אִם כֵּן** לא היה לו לומר 'שיצא מביתי ראשון', שמשמע שהשור הראשון שיצא מהבית יהיה הקדש, אלא **שֶׁיֵּצֵא בָּרִאשׁוֹן מִבָּעֵי לֵיהּ** – היה עליו לומר 'שור שחור שיצא בראשון', שלא משמע דווקא השור הראשון שיצא מהבית, אלא אפשר לפרש שכוונתו לשור הראשון מהשוורים השחורים. אלא ודאי כוונתו דווקא שיצא שור שחור זה ראשון לכל השוורים.

הגמרא דנה בדברי רב פפא: **אָמַר לֵיהּ רָבָא מְבַרְנִישׁ לְרַב אַשִׁי,** וכי **הַאי** – מקרה זה, **הֶקְדֵּשׁ בְּטָעוּת הוּא,** והלא **הֶקְדֵּשׁ בְּכַוָּונָה הוּא,** כפי שביאר רב פפא בשיטת בית שמאי, שבאמת המקדיש התכוון שהשור השחור יהיה הקדש. ואם כן מדוע קראו במשנתינו להקדש זה 'הקדש טעות'. השיב לו רב אשי, הטעם שהקדש זה נקרא הקדש בטעות, הוא **מִשּׁוּם דְּאַטְעֲיֵיהּ לְדִיבּוּרֵיהּ** כַּמָּה – שדיבורו נשמע כמוטעה, שיש לטעות בדבריו שכוונתו לראשון שיצא מן הבית.

מקשה הגמרא: **וְכַמְבֵרֵי בֵּית שַׁמַּאי שֶׁהֶקְדֵּשׁ בְּטָעוּת לֹא הָוֵי הֶקְדֵּשׁ, וְהָתַנַּן** במשנה לקמן (לא:), **מִי שֶׁנָּדַר בְּנָזִיר** – שקיבל על עצמו נזירות, **וְנִשְׁאַל לַחֲכָמִים** להתיר את נזירותו, **וְהִתִּירוּ** לו את נזירותו, על ידי שאמרו לו שהלשון שאמר אינה מועילה לקבלת נזירות, **וְהָיְתָה לוֹ בְּהֵמָה מוּפְרֶשֶׁת** כדי להקריבה בסוף ימי נזירותו, **תֵּצֵא** הבהמה **וְתִרְעֶה בָּעֵדֶר** עם שאר בהמות החולין, משום שלא חלה עליו נזירות כלל, והפרשת הבהמה היתה בטעות. **אָמְרוּ בֵּית הִלֵּל לְבֵית שַׁמַּאי,** וכי **אִי** [–אין] **אַתֶּם מוֹדִים** במקרה זה **שֶׁהֶקְדֵּשׁ בְּטָעוּת הוּא,** שהרי נשאל על נזירותו, והתברר שהקדיש בטעות, **וְלֹכן תֵּצֵא** הבהמה **וְתִרְעֶה בָּעֵדֶר.** וכשם שאתם מודים לנו שבאופן זה הקדש בטעות אינו הקדש, כך גם במשנתינו תודו לנו שאין השור השחור הקדש. **מִכְּלָל** – יש ללמוד מדברי בית הלל, **דְּכַמְבֵרֵי בֵּית שַׁמַּאי שֶׁהֶקְדֵּשׁ בְּטָעוּת הָוֵי הֶקְדֵּשׁ,** ובהקדיש 'שור שחור שיצא מביתי ראשון' הלבן קדוש מטעם זה שהקדש בטעות הקדש.

מתרצת הגמרא: **אֶלָּא בֵּית הִלֵּל הוּא דְּקָא טָעוּ** בשיטת בית שמאי, **וְכַמְבֵרֵי טַעֲמַיְיהוּ** [–וסברו שטעמם] **דְּבֵית שַׁמַּאי** הוא **מִשּׁוּם דְּהֶקְדֵּשׁ בְּטָעוּת הָוֵי הֶקְדֵּשׁ,** כמו שמשמע מלשונם של בית שמאי במשנה, ושכוונת בית שמאי לומר שהשור הלבן קדוש, ולכן הקשו עליהם מקבלת נזירות בלשון שאינה מועילה, ששם ודאי שהבהמה שהפריש לקרבן אינה קדושה. **וְאָמְרֵי לְהוֹן** – והשיבו להם **בֵּית שַׁמַּאי,** טעמינו הוא **לָאו מִשּׁוּם שֶׁהֶקְדֵּשׁ בְּטָעוּת הוּא** הקדש, וחל הקדש על השור הלבן, ומה שאמרנו במשנה 'הקדש טעות הקדש' אינו **אֶלָּא מִשּׁוּם דְּאַטְעֲיֵיהּ לְדִיבּוּרֵיהּ** כַּמָּה – משום שדיבורו נשמע במוטעה, כיון שאמר שהשור השחור שיצא ראשון יהיה הקדש, ואנו מפרשים שכוונתו לשור השחור שיצא ראשון מהשוורים השחורים, ולא לשור הלבן שיצא ראשון ממש.

קושיא נוספת על ביאורו של רב פפא: **וְכַמְבֵרֵי בֵּית שַׁמַּאי שֶׁהֶקְדֵּשׁ בְּטָעוּת לֹא הָוֵי הֶקְדֵּשׁ, תָּא שְׁמַע הוכחה שאין זה כך, ששנינו** במשנה (לקמן לב:), **ששה אנשים שֶׁהָיוּ מְהַלְּכִין בַּדֶּרֶךְ,**

וְאֶחָד בָּא בְּנֶגֶד [–מולם], ולא היה ידוע מי הוא, וְאָמַר אֶחָד הֲרֵינִי נָזִיר אם האמת כדברי שֶׁזֶּה שבא מולנו הוא פָּלוֹנִי. וְאֶחָד אחר אָמַר, הֲרֵינִי נָזִיר אם האמת כדברי שֶׁאֵין זֶה פָּלוֹנִי. והשלישי אמר לשנים הראשונים, הֲרֵינִי נָזִיר אם האמת כדברי שֶׁאֶחָד מִכֶּם ימצא צודק בדבריו ויהיה הוא לבדו נָזִיר. והרביעי אמר הריני נזיר אם האמת כדעתי שֶׁאֵין אֶחָד מִכֶּם – שאחד מכם בלבד שימצא שאינו צודק בדבריו, אינו נָזִיר, אלא רק השני שנמצא כדבריו. והחמישי אמר לשנים הראשונים, הריני נזיר אם האמת כדעתי שֶׁשְּׁנֵיכֶם נְזִירִים, כיון שכל אחד מכם קיבל נזירות אף אם הוא לא יהיה צודק, אלא שתלה את הנזירות במה שהיה ודאי לו שהוא אמת. והשישי אמר לכל חמשת הראשונים, הריני נזיר אם האמת כדעתי שֶׁכּוּלְּכֶם נְזִירִים, כיון שכל אחד מכם קיבל את הנזירות אף אם הוא לא יהיה צודק, אלא שתלה את הנזירות במה שהיה ודאי לו שהוא אמת.

בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים, כּוּלָּם נְזִירִים, אף על פי שהנזירות היתה בטעות, ודבריהם סותרים זה לזה, שהרי השנים הראשונים מכחישים זה את זה, ודברי החמישי והשישי אינם יכולים להיות במציאות, כיון שבדעתם היה לקבל את הנזירות בכל ענין אף אם הם טועים, אלא מתוך שהיה ודאי אצלם שהם צודקים, תלו את הנזירות בדבריהם. ומכאן קשה על רב פפא, וְהָא הָכָא הֶקְדֵּשׁ בְּטָעוּת הוּא, שהרי אחד מהם ודאי טעה במה שאמר, וְקָתָנֵי – ומכל מקום אמרו בית שמאי שכּוּלָּם נְזִירִים, משום שהולכים אחר מחשבתם. ומוכח שבית שמאי סוברים שהקדש בטעות הוי הקדש, וכן נפרש במשנתינו.

אומרת הגמרא: אָמְרֵי – אמרו בני הישיבה, אכן [הָכָא] – כאן מוכח שֶׁסּוֹבְרִי [–סוברים] בֵּית שַׁמַּאי שֶׁהֶקְדֵּשׁ בְּטָעוּת הֲוֵי הֶקְדֵּשׁ, אבל הָתָם ממשנתינו לֹא מוכח כן, כיון שהיה אפשר לפרשה כמו שפירש רב פפא, אמנם אחר שמוכח כן מכאן שוב יש לפרש כן גם במשנה, וקדוש השור הלבן, וכמו שסברנו מתחילה.

אביי מבאר מדוע הלבן קדוש אף שאמר שחור: אַבַּיֵי אָמַר, לֹא קָא סָלְקָא דַּעְתָּךְ דְּקָאֵים בְּצַפְרָא – אין להעמיד את המשנה במקרה שהמקדיש עמד בבוקר ואמר 'שור שחור שיצא מביתי ראשון הרי הוא הקדש', שבאופן זה ברור שהתכוון להקדיש דווקא שור שחור, שהרי אם כוונתו היתה להקדיש בכל אופן מה שיצא ראשון, מדוע הזכיר שחור, כיון שאין לו סיבה לחשוב שהשחור הוא שעומד לצאת ראשון, וזה דומה לתמורה לחצי היום שאינה חלה קודם לכן ומקיימים דברי, אֶלָּא הָכָא בְּמַאי עָסְקִינַן דְּקָאֵים בְּטֵירָרָא – שהמקדיש עמד בצהרים, כשכבר יצאו כל השוורים לרעות במרעה, וְאָמַר, 'שׁוֹר שָׁחוֹר שֶׁיָּצָא מֵבֵיתִי רִאשׁוֹן לִיהֱוֵי [–יהיה] הֶקְדֵּשׁ', וְאָמְרוּ לֵיהּ אלו שראו את השוורים יוצאים מביתו, שלא היה כדבריו אלא שור לָבָן נָפַק [–יצא] ראשון, וְאָמַר לְהוֹן [–להם], אִי הָוָה יָדַעְנָא דְּלָבָן נָפַק לֹא אָמְרִי שָׁחוֹר – אם הייתי יודע ששור לבן יצא ראשון, לא הייתי מזכיר בדבר שור שחור, משום שרוצה הוא שכל שור שיצא מביתו ראשון יהיה הקדש, אלא שהיה מכיר את הקול של יציאת רגלי בהמותיו, והיה סבור שהקול ששמע היה קול יציאת רגלי השור השחור. ולכן סוברים בית שמאי שאם שור לבן יצא ראשון הוא הקדש, שהרי כוונתו להקדיש כל שור שיצא ראשון מביתו, ואף שלא אמר כן, הקדש בטעות הוי הקדש.

הגמרא דנה בלשון המשנה על פי ביאור אביי. מקשה הגמרא: וּמַי מְצִית אָמְרַתְּ דְּקָאֵים בְּטֵירָרָא עָסִיק – וכי אפשר לומר שהמשנה מדברת כשאמר את דבריו בצהרים אחר שיצאו השוורים, וְהָקָתָנֵי במשנה עוד, דִּינָר שֶׁל זָהָב שֶׁיָּצְאָה בידי ראשון הרי הוא הקדש, ועלה בידו דינר של כסף, וסוברים בית שמאי שחל ההקדש על הדינר של כסף, אף שאמר את דבריו על מה שיעלה בעתיד ולא על מה שעלה כבר.

מתרצת הגמרא: תְּנִי – יש לשנות במשנה, דינר של זהב שֶׁעָלָה בידי ראשון הרי הוא הקדש, שלאחר שהתברר לו שעלה דינר של כסף אמר שאילו הייתי יודע כן לא היה אומר 'זהב' אלא 'כסף', כיון שרצונו להקדיש כל דינר שעלה ראשון.

מקשה הגמרא: הלא בהמשך משנתינו שנינו עוד, שאמר חֲבִית שֶׁל יַיִן שֶׁהַעֲלָה בידי ראשונה הרי היא הקדש, ועלתה לבסוף חבית של שמן, שסוברים בית שמאי שהחבית של שמן הקדש, אף שאמר בלשון עתיד.

מתרצת הגמרא: תְּנִי חבית של יין שֶׁעָלְתָה בידי ראשונה הרי היא הקדש, ומתפרש אופן זה כשני האופנים שקדמו לו.

הגמרא מביאה מאמר של רב חסדא, ומקשה עליו ממשנתינו: אָמַר רַב חִסְדָּא, אוּכְמָא בְּחִיוָּרָא – שור שחור הנמצא בין שוורים לבנים, כיון שהשוורים הלבנים מעולים יותר מן השחורים, השור השחור לָקְיָא – מגרע את השוורים הלבנים שנמצא עמהם, והם נמכרים בפחות משוויים האמיתי. חִיוָּרָא בְּאוּכְמָא – וכשנמצא כתם לבן בשור שחור, לָקְיָא – בידוע שהיה נגע צרעת בבהמה כנגד אותו כתם. ומבואר בדברי רב חסדא ששור לבן מעולה משור שחור.

וקשה ממשנתינו, תְּנַן, שָׁחוֹר שֶׁיָּצָא מִבֵּיתִי רִאשׁוֹן הֶקְדֵּשׁ. קָא סָלְקָא דַּעְתָּךְ – לכאורה כִּי – כאשר אדם מַקְדִּישׁ בְּעַיִן רָעָה הוא מַקְדִּישׁ, היינו את הגרוע ממה שיש לו, וְאָמְרֵי בֵּית שַׁמַּאי שהשור הלבן הָוֵי הֶקְדֵּשׁ, ומוכח שאין זה השור המעולה.

הגמרא מנסה ליישב: וְאֶלָּא מַאי תאמר, שכאשר אדם מקדיש בְּעַיִן יָפָה הוא מַקְדִּישׁ, אם כן יהיה קשה מהמשך המשנה, שאם אמר דִּינָר שֶׁל זָהָב שֶׁיָּצְאָה בְּיָדֵי רִאשׁוֹן הרי הוא הקדש, וְעָלָה בידו דינר של כֶּסֶף, בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים הֶקְדֵּשׁ, והלא דינר של כסף גרוע מדינר של זהב, ומוכח שמקדיש בעין רעה מקדיש, שאם לא כן התכוון לדינר זהב בלבד. וְאֶלָּא מַאי תאמר שהמקדיש בְּעַיִן רָעָה הוא מַקְדִּישׁ, ולכן חל ההקדש על הדינר של כסף, אם כן יהיה קשה מסוף המשנה, שאם אמר חֲבִית שֶׁל יַיִן שֶׁהַעֲלָה בְּיָדֵי רִאשׁוֹן [–ראשונה] הרי היא הקדש, וְעָלָה [–ועלתה] לבסוף חבית שֶׁל שֶׁמֶן, בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים שחל הַהֶקְדֵּשׁ על החבית של שמן. וְהָא [–והלא] שֶׁמֶן עָדִיף מִיַּיִן, ומוכח שמקדיש בעין יפה מקדיש.

דוחה הגמרא: אִי מְשׁוּם הָא – אם משום הבנה זו ששמן עדיף על יין, אתה מקשה על האופן האחרון במשנה, אפשר לומר שלֹא קַשְׁיָא כיון דִּבְגָלִילָא עָנוּ – המשנה מדברת באופן שהמקדיש נמצא בגליל, דְּחַמְרָא עָדִיף מִמַּשְׁחָא – שבמקום זה יין יקר מן השמן, משום שהיה מצוי להם רוב שמן.

הגמרא חוזרת לקושיא על רב חסדא: מכל מקום הֲרֵישָׁא של המשנה, קַשְׁיָא לְרַב חִסְדָּא.

מתרצת הגמרא: אָמַר לָךְ רַב חִסְדָּא – רב חסדא יכול לתרץ לך את דבריו, כִּי אָמְרִי בְּתוֹרָא דְּקַרְמָנְאֵי – אמרתי את דברי רק בשוורים הבאים ממדינת קרמונא, ששם השוורים הלבנים מעולים מן השחורים, ולכן כששור שחור נמצא בין שוורים לבנים הוא מגרע את ערכן. אבל בשוורים הבאים משאר המדינות, השחורים מעולים מן הלבנים, ובית שמאי שאמרו שהשור הלבן קדוש, דברו בשוורים הבאים משאר המדינות, ומפרשים כוונתו להקדיש את הלבן שהוא גרוע מן השחור.

הגמרא מביאה מאמר נוסף של רב חסדא, ודנה בו לפי מאמרו הראשון: וְאָמַר רַב חִסְדָּא, אוּכְמָא לְמַשְׁפֵּיהּ – שור שחור עורו משובח יותר משאר השוורים, סוּמָקָא לְכַשְׁרֵיהּ – שור אדום בשרו משובח והוא טעים וטוב, חִיוָּרָא לְרַדְיָא – שור לבן טוב לחרישה.

מקשה הגמרא: וְהָאָמַר רַב חִסְדָּא, אוּכְמָא בְּחִיוָּרָא לָקְיָא – ששור שחור הנמצא בין שוורים לבנים מגרע אותם ומוריד מערכם, ואיך יתכן שיאמר כאן שהשור השחור עורו משובח מעורם של שאר השוורים ואף מן הלבנים.

מתרצת הגמרא: שרב חסדא יכול לומר, כִּי אָמְרֵי – מה שאמרתי הוא בְּתוֹרָא דְּקַרְמוֹנָאֵי, שרק הם יותר גרועים משוורים לבנים, אבל שוורים שחורים הבאים משאר המדינות עורם טוב יותר מעור השוורים הלבנים:

המשך בעמוד רג

משנה

המשנה מוסיפה לדבר אודות הקדש ונזירות בטעות: **מִי שֶׁנָּדַר בְּנָזִיר** – מי שקיבל על עצמו נזירות, ועבר ושתה יין בימי נזירותו, ולאחר מכן הלך **וְנִשְׁאַל לְחָכָם** שיתיר לו את נזירותו, שמא לא נדר אותה בלשון הראויה לקבלת נזירות, **וְאָמְרוּ** החכם ואמר לו שהלשון היתה לשון ראויה לקבלת נזירות, ונזירותו היא נזירות גמורה, **מִנָּה** הנזיר את ימי הנזירות **מִשָּׁעָה שֶׁנָּדַר** – משעה שקיבל עליו את הנזירות, אף על פי שהיו ימים שעבר בהם על נזירותו, ואינו צריך להשלים את הנזירות ולספור ימים נוספים כמנין ימים אלו.

ואם **נִשְׁאַל לְחָכָם** להתיר את נזירותו, **וְהִתִּירוֹ** החכם מהנזירות, על ידי שאמר לו שלשון זו לא היתה ראויה לקבלת נזירות, **וְהָיְתָה לוֹ** – לנזיר **בְּהֶמָּה מוּפְרֶשֶׁת** כדי להקריבה בסוף ימי נזירותו, **תֵּצֵא** הבהמה **וְתִרְעֶה בָּעֵדֶר** עם שאר בהמות החולין, משום שלא חלה עליו נזירות כלל, והפרשת הקרבן היתה בטעות.

אָמְרוּ בֵּית הִלֵּל לְבֵית שַׁמַּאי, אִי – וכי **אַתֶּם מוֹדִים בָּזֶה** – במקרה **זֶה שֶׁהוּא הֶקְדֵּשׁ טָעוּת, ולכן הדין שֶׁתֵּצֵא וְתִרְעֶה בָּעֵדֶר**, משום שההקדש אינו חל כלל. וכמו כן תודו לנו גם במקרה שאמר 'שור שחור שיצא מביתי הרי הוא הקדש', ויצא לבן, שנחלקו עמכם במשנה לעיל (לא.), ודעתכם שהשור הלבן הקדש.

אָמַר – השיבו **לָהֶן בֵּית שַׁמַּאי** לבית הלל, אדרבה, יש להוכיח מדין אחר כשיטתנו שהקדש בטעות הוא הקדש, **אִי** – וכי **אִין אַתֶּם** [בית הלל] **מוֹדִים בְּמִי שֶׁהפריש מעשר בהמה, וְטָעָה** בהפרשתו, **וְקָרָא לַשְּׁה הַתְּשִׁיעִי עֲשִׂירִי, וְלָעֲשִׂירִי קרא תְּשִׁיעִי, וּלְאֶחָד עָשָׂר קרא עֲשִׂירִי**, שהדין בזה **שֶׁהוּא מְקוּדָּשׁ**, אותו השה שקרא לו עשירי, אף על פי שהיה תשיעי או אחד עשר, משום שקרא לו שם 'עשירי', ואם כן מוכח כדברינו שאף הקדש בטעות הוי הקדש.

אָמְרוּ לָהֶם בֵּית הִלֵּל לבית שמאי, במעשר בהמה לֹא הַשָּׁבֶט קִדְּשׁוֹ – אין הקדושה חלה עליו על ידי שהניח עליו את השבט בטעות, שהרי אם זהו הטעם שחלה הקדושה יש לשאול, **וּמָה יהיה הדין אִילּוּ טָעָה המפריש וְהִנִּיחַ אֶת הַשָּׁבֶט עַל השה הַשְּׁמִינִי וְעַל השה הַשְּׁנַיִם עָשָׂר**, במקום להניחו על הבהמה העשירית, **שֶׁמָּא עָשָׂה כֻּלּוֹם. אֶלָּא** הטעם שקדושים, הוא מפני **שהַכָּתוּב** – שהפסוק **שֶׁקִּדֵּשׁ** את השה **הָעֲשִׂירִי** שיהיה קדוש על ידי הנחת השבט, **הוּא קִדֵּשׁ** את **הַתְּשִׁיעִי** – ממנו אנו למדים גם על התשיעי נזירותו, שהם חטאת, עולה, ושלמים. ראה במשנה לקמן